

Obsah

1. Úvod	7
1.1 Přehled bádání k otázce vztahu státu a náboženství u Hegela. . .	14
2. Stát a náboženství v politické filosofii Thomase Hobbesa a Johna Locka	25
2.1 Thomas Hobbes: Podřízení náboženství politice	29
2.1.1 Náboženství v přirozeném stavu.	29
2.1.2 Boží vláda v přirozeném stavu.	30
2.1.3 Strach z Boží moci jako základ závaznosti přirozeného zákona?32	
2.1.4 Pozitivní náboženství, vztah státu a církve	38
2.1.5 Náboženská tolerance a prostor pro svědomí	41
2.2 John Locke: Odluka státu a církve.	43
2.2.1 Přirozený zákon a Boží vláda v přirozeném stavu.	44
2.2.2 Vztah státu a církve, náboženská tolerance	49
2.3 Stát a náboženství u Hobbesa a Locka: shrnutí	57
3. Svoboda uskutečňovaná ve státě: Hegelova politická filosofie . . .	59
3.1 Hegelův pojem svobody	61
3.2 Pojem svobodné vůle jako východisko existence práva a státu .	65
3.2.1 Vůle jako sebeurčení	67
3.2.2 Kritika představy vůle jako libovůle.	69
3.2.3 Vůle a právo	71
3.3 Stát jako konkrétní podoba svobodné vůle	83
3.3.1 Negativní vymezení pojmu státu: kritika „vnějšího“ státu . .	84
3.3.2 Pozitivní vymezení pojmu státu: stát jako jednota obecné a zvláštní vůle	90
4. Svoboda nahlížená v náboženství: Hegelova filosofie náboženství	106
4.1 Náboženství jako povznesení	106
4.1.1 Důkazy Boží existence jako přechod od konečna k Bohu. . .	108
4.1.2 Povznesení jakožto myšlení	112
4.1.3 Povznesení jako jednota Boha a člověka: duch	113
4.1.4 Forma náboženství: bezprostřední vědění, cit a představa . .	115
4.1.5 Filosofie náboženství jako kritika soudobé theologie	116

4.1.6	Povznesení jako mravnost	118
4.1.7	Forma praktické stránky náboženství: kult jako sebevzdání a pohyb ustavení subjektivity	120
4.2	Křesťanství jako završené náboženství	121
4.2.1	Odcizení člověka sobě samému jako východisko křesťanství.	123
4.2.2	Jednota Boha a člověka v Ježíši Kristu	125
4.2.3	Dějiny křesťanství jako vývoj k překonání formy náboženství	129
5.	Jeden pojem svobody ve státě a náboženství: zakotvenost státu a náboženství ve svobodě a deformace jejich vztahu	140
5.1	Jednota státu a náboženství: náboženství jako základ státu – stát jako uskutečnění svobody nahlížené v náboženství.	141
5.1.1	Náboženství jako základ mravnosti	141
5.1.2	Náboženství jako základ státu ve svědomí jednotlivce	144
5.1.3	Náboženství jako základ státu v dějinách	145
5.2	Zdroje napětí mezi státem a náboženstvím	149
5.2.1	Mylné pochopení povahy náboženství a deformace jeho vztahu ke státu	150
5.2.2	Mylné pochopení povahy státu a jeho důsledky pro vztah státu a náboženství.	154
5.2.3	Způsob překonání konfliktů mezi státem a náboženstvím.	155
5.3	Konkrétní otázky vztahu moderního státu a náboženství	162
5.3.2	Vztah státu k církvím	163
5.3.3	Stát a smýšlení občanů	165
5.3.4	„Lid“ a role elit.	170
5.4	Proměny v Hegelově pohledu na vztah státu a náboženství.	173
5.4	Proměny v Hegelově pohledu na vztah státu a náboženství: role smýšlení a význam protestantismu	173
5.4	Proměny v Hegelově pohledu na vztah státu a náboženství.	173
5.4.1	Stát a náboženství v <i>Německé ústavě</i>	174
5.4.2	Smýšlení a protestantismus	176
6.	Závěr	181
6.	Závěr.	181
6.1	Význam náboženství pro moderní sekulární stát	184
6.2	Plodné napětí mezi státem a náboženstvím	189
6.3	Hegelův stát a náboženská pluralita	194
	Seznam literatury	200
	Poděkování	206
	Summary	207